



# MAT I KRISE

- En artikkelserie i Nationen





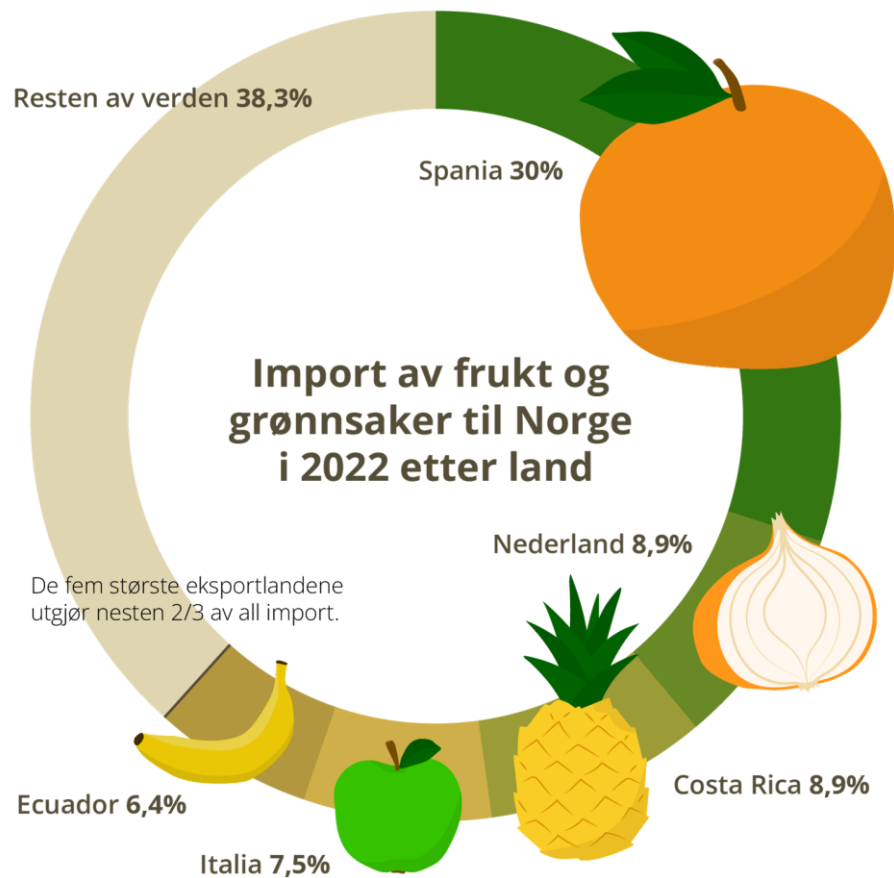
# MÅL

- Bakgrunnen: Pandemi, krig i Europa og mer ekstremvær
- Belyse verdikjedene for mat og sårbarheten som finnes
- Løfte fram andre stemmer enn vi vanligvis hører fra
- Skape en debatt om norsk selvforsyning

# KLIMA



- Spania er landet Norge importerer aller mest frukt og grønt fra.
- I 2021 utgjorde spanske frukter og grønnsaker 30 prosent av importen.
- I fjor importerte vi mer enn 25 millioner kilo appelsiner fra Spania



# Hva sier spanjolene?

«På lang sikt vil nok tørke bli et større problem, men på kort sikt handler det om at vi har nye problemer hvert år. Hvert år har vi et fenomen som påvirker våre avlinger»

«Selv ved juletider kan vi gå rundt med lette klær»

Rapport: Mat for seks milliarder kan gå tapt årlig på grunn av klimaendringer

«Min mening er at den kommersielle produksjonen ikke er bærekraftig»

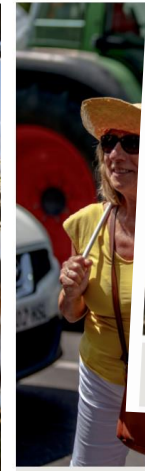




# Het statlig kor tørke

## Demo Fortvi

### Den m Bønder i Spania tapper unikt somm vannreservoar



Temperaturer langt over normalen er en mer



- En vannmåler står i et tørt våtmarks område i Donana naturpark, sørvest i Spania. Spanias sivilgarde sa fredag 5. mai 2023 at de hadde arrestert 26 personer i angrep på ulovlige brønner i Andalusia-regionen (AP Photo/Bernat Armangue, NTB) Foto: Bernat Armangue

Kornåret 2023 kan verte det dårligaste i Europa sidan 2007, viser nye produksjonsanslag. Foto: Frank May / NTB

A woman with reddish-brown hair, wearing a green quilted vest over a light-colored hoodie and blue jeans, stands in a field. She is surrounded by a group of pigs of various breeds, including large reddish-brown pigs and smaller black and white piglets. The background features a rolling green hillside with a small tree in the foreground and a dense forest of evergreen trees on the upper slopes. The scene is set in a rural, agricultural environment.

**DYREVELFERD,  
ANTIBIOTIKA,  
GMO**

## E. coli-utkontroll bekymrer barn



### Antibiotikabruk i landbruk og

■ Bruk av antibiotika (mg/kg)



Grafikk: Lars Blikt Hagen • Kilde: EUs myndighet for matsikkerhet

## Tyske kunder vil ha GMO-fri melk



**Kari Gåsvatn**  
Skribent 

Nesten fire av fem tyske melkeliter produseres uten GMO. I praksis betyr det at melkekyrne spiser bare GMO-fritt fôr, skriver Kari Gåsvatn. Foto: Mostphotos

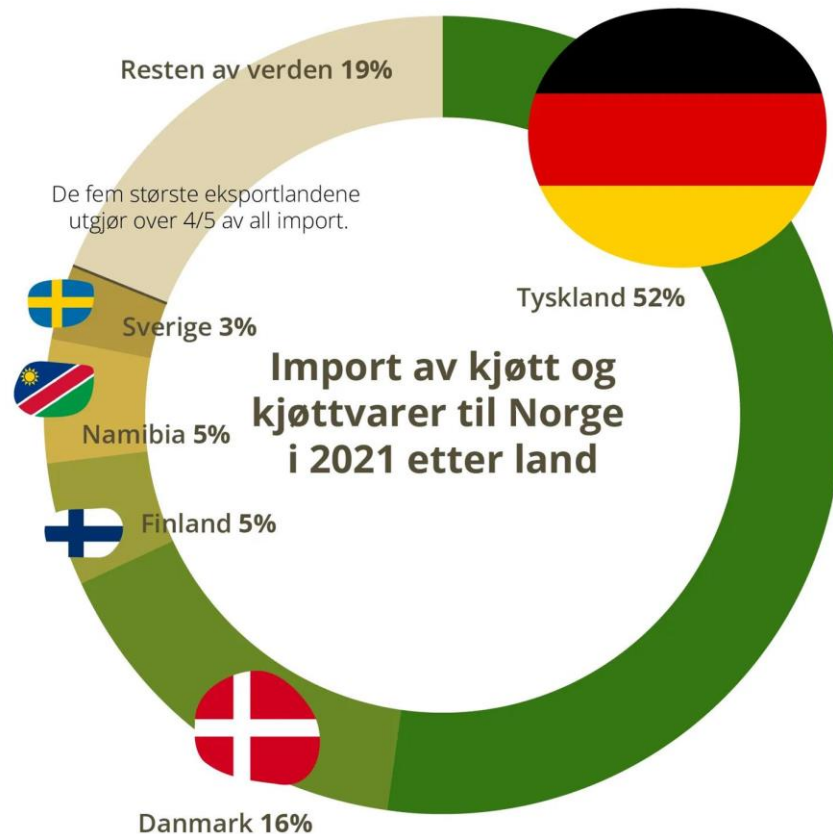




Hva vet vi om bøndene som produserer denne delen av maten vår?

Hvordan blir dyrene behandlet og medisinert?

Hvor store utslipp har produksjonen?



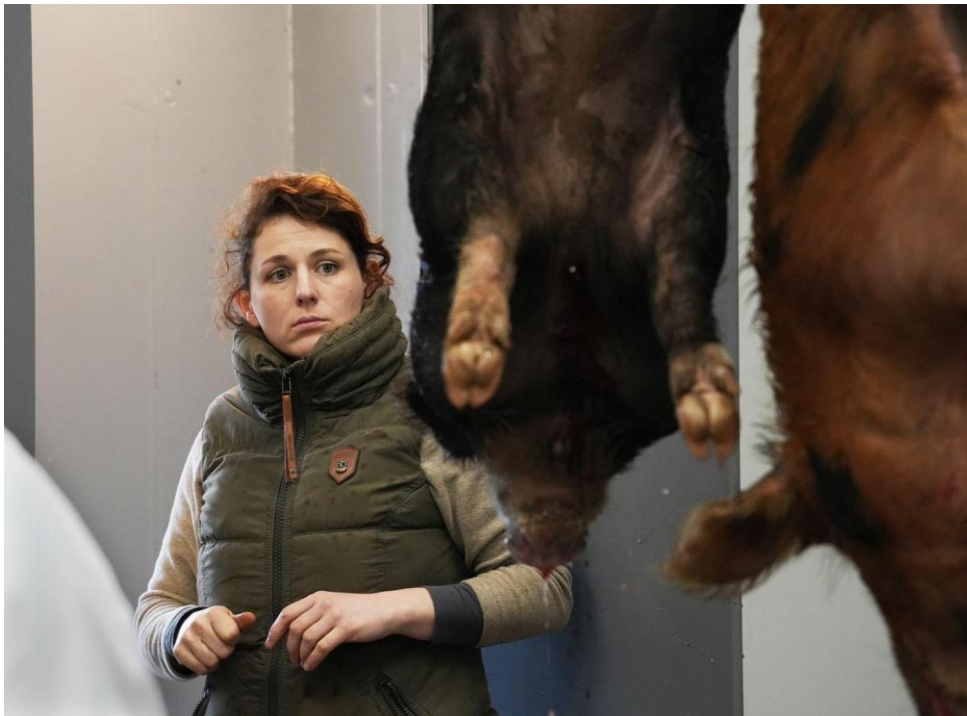
---

Judith Wohlfarth, svinebonde i Baden-Württemberg:

Kritisk til den industrielle kjøttproduksjonen i Tyskland:

– Hele industrien er forferdelig, sier hun til Nationen.

Opplever at bøndene ønsker å gjøre det bra, men at landbrukssystemet og høy gjeld gjør at dyreholdet blir satt i andre rekke.





---

I 2022 eksporterte Tyskland litt under tre millioner tonn kjøtt.

Samtidig importerte de også store mengder. Importen av storfekjøtt har økt fra 300.000 til 500.000 tonn de siste 20 årene.

Paradoks: Nederland var landet Tyskland både importerte og eksporterte mest storfekjøtt fra

På vei: Ny Mercosur-avtale. Mer import?



# KRIG

- Russlands krig mot Ukraina rammer matsystemene hardt
- Mer sult
- Feil fordeling



- 
- Ukraina: En av Europa og verdens viktigste matprodusenter
  - EU har etablert solidaritetskorridorer
  - Vanskelig situasjon i Svartehavet
  - Prisnedgang i nabolandene



---

# Konflikt i EU

- Polen, Slovakia, Ungarn, Romania og Bulgaria
- EU-kommisjonen
- Demonstrasjoner
- Valg i Slovakia
- Valg i Polen





# HANDEL OG ETIKK



## Verden sulter og Norge importerer: – Et etisk problem

Utviklingsminister og Senterpartiet-nestleder Anne Beathe Tvinning er klar i sin sak: Handel er ikke god bistandspolitikk, og det er et etisk problem at Norge importerer mer enn halvparten av maten vi spiser.





# Hva vi ikke har sett på

- Arbeidskraft (sesongarbeidere, innvandring, arbeidskontrakter)
- Transport
- Pandemi
- Råvarer til fôr



**Takk for meg**